

Đổi mới phương thức tổ chức và đánh giá kết quả thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên tiểu học

Hán Thị Thu Trang

Trường Đại học Sài Gòn
273 An Dương Vương, Phường 3,
Quận 5, Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam
Email: hanthutrang@sgu.edu.vn

TÓM TẮT: Giáo dục, đào tạo Việt Nam đang có những chuyển biến mạnh mẽ, sâu sắc. Việc ban hành Chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông năm 2018 và Chương trình Giáo dục phổ thông năm 2018 sẽ tác động trực tiếp đến hoạt động đào tạo giáo viên của các trường sư phạm. Trong đó, rõ nét nhất là tác động vào hoạt động thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên ở các trường sư phạm. Trên cơ sở trình bày khái quát về đề xuất đổi mới mục tiêu, chuẩn đầu ra và nội dung thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên tiểu học, bài viết đề xuất phương thức tổ chức thực tập sư phạm và vấn đề đánh giá kết quả thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên tiểu học, góp phần đổi mới hoạt động đào tạo giáo viên tiểu học, nâng cao chất lượng đào tạo ở các trường sư phạm, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và yêu cầu xã hội. Các cơ sở đào tạo giáo viên tiểu học có thể nghiên cứu, vận dụng phương thức tổ chức và đánh giá kết quả thực tập sư phạm được đề xuất để đổi mới hoạt động thực tập sư phạm, thích ứng với yêu cầu mới, nhiệm vụ mới mà giáo dục, đào tạo đòi hỏi.

TỪ KHÓA: Phương thức tổ chức; đánh giá kết quả; thực tập sư phạm; đào tạo giáo viên tiểu học; đổi mới giáo dục.

→ Nhận bài 18/8/2020 → Nhận bài đã chỉnh sửa 15/9/2020 → Duyệt đăng 05/12/2020.

1. Đặt vấn đề

“Trong bối cảnh giáo dục (GD), đào tạo đang có chuyển biến, đổi mới căn bản, toàn diện thì đổi mới đào tạo giáo viên (ĐTGV) đáp ứng nhu cầu, tình hình mới là vấn đề cấp bách. Trong đổi mới ĐTGV, đổi mới thực tập sư phạm (TTSP) là vấn đề có ý nghĩa lớn vì TTSP là hoạt động đào tạo đặc thù, quan trọng trong ĐTGV ở các trường sư phạm (SP). Đổi mới TTSP cần bắt đầu từ đổi mới mục tiêu TTSP, từ đó xác định các chuẩn đầu ra TTSP tương quan với mục tiêu ấy và nội dung TTSP đáp ứng các chuẩn đầu ra đã xác định. Đổi mới mục tiêu, chuẩn đầu ra, nội dung TTSP theo tiếp cận Chuẩn nghề nghiệp giáo viên (GV) cơ sở GD phổ thông (GDPT) và đáp ứng Chương trình GDPT năm 2018 là cơ sở lý luận cho đổi mới phương thức tổ chức TTSP, đổi mới đánh giá kết quả TTSP và đổi mới quản lý hoạt động TTSP ở các trường SP” [1, tr.40].

Trên cơ sở đề xuất đổi mới mục tiêu, chuẩn đầu ra, nội dung TTSP trong ĐTGV tiểu học [1, tr.36-40], bài viết đề xuất đổi mới phương thức tổ chức TTSP, đổi mới đánh giá kết quả TTSP và các điều kiện hỗ trợ cho đổi mới TTSP nhằm nâng cao chất lượng TTSP trong ĐTGV tiểu học, góp phần nâng cao chất lượng GD đáp ứng yêu cầu xã hội và đổi mới GD.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương thức tổ chức thực tập sư phạm

2.1.1. Phương thức tổ chức thực tập sư phạm truyền thống

Phương thức tổ chức TTSP là cách thức nhà quản lý

lựa chọn, quyết định tổ chức cho sinh viên (SV) thực tập theo phương pháp, hình thức nào để đạt được mục tiêu đề ra. Theo Mỹ Giang Sơn (2016), “Lựa chọn phương thức tổ chức TTSP là quyết định chủ trương tổ chức TTSP theo cách thức nào” [2, tr.14]. Ở Việt Nam, nhiều thập niên qua, trong ĐTGV cho các cấp học, TTSP đều tổ chức theo một phương thức truyền thống, có thể gọi là phương thức tổ chức TTSP tập trung là phương thức tổ chức TTSP thành từng đợt, tập trung vào những khoảng thời gian nhất định của khóa đào tạo. SV được bố trí thành từng đoàn, mỗi đoàn gồm nhiều SV về thực tập ở một trường phổ thông; mỗi đoàn thực tập có thể có một giảng viên SP làm trưởng đoàn, hoặc không có giảng viên SP (đoàn thực tập chịu sự chỉ đạo trực tiếp của trường thực tập - trường SP “gửi thẳng” cho trường phổ thông). Tuy nhiên, dù có giảng viên SP làm trưởng đoàn hay không thì mọi hoạt động TTSP do trường phổ thông tổ chức đều thực hiện theo tài liệu hướng dẫn TTSP của trường SP.

2.1.2. Sự cần thiết đổi mới phương thức tổ chức thực tập sư phạm

Phương thức tổ chức TTSP truyền thống tồn tại và giữ ưu thế trong nhiều thập niên qua do phù hợp với tính kế hoạch hóa trong công tác ĐTGV của trường SP trong cơ chế hành chính, “bao cấp” và phù hợp với quan niệm cho rằng, ĐTGV là nhiệm vụ chỉ của các trường SP, các trường phổ thông chỉ giúp đỡ các trường SP thực hiện nhiệm vụ của mình. Mặt khác, ưu điểm của phương

thức TTSP truyền thống là thuận lợi cho công tác quản lý TTSP và tổ chức đào tạo của các trường SP. Các trường SP chủ động sắp xếp hoạt động TTSP trong kế hoạch đào tạo toàn khóa, trong kế hoạch năm học, chủ động trong việc tổ chức TTSP: chuẩn bị địa bàn thực tập (lựa chọn địa phương, trường phổ thông thực tập), phân chia SV thành đoàn về các trường thực tập, liên hệ phối hợp với trường phổ thông về thực tập, thành lập các ban chỉ đạo TTSP, chuẩn bị kinh phí cho TTSP, chỉ đạo, kiểm tra, đánh giá và tổng kết công tác TTSP. Đồng thời, do TTSP tập trung vào một khoảng thời gian nhất định trong năm học nên các trường phổ thông chủ động sắp xếp kế hoạch tiếp nhận các đoàn thực tập, không để hoạt động thực tập của SV ảnh hưởng nhiều đến các hoạt động và chất lượng dạy học của trường.

Bên cạnh những ưu điểm nêu trên, phương thức TTSP truyền thống bộc lộ nhiều bất cập so với yêu cầu ĐTGV trong bối cảnh hiện nay: thời gian TTSP ít, chưa đủ để SV củng cố, khắc sâu kỹ năng nghề nghiệp; không phát huy được vai trò, trách nhiệm của trường phổ thông trong sự nghiệp ĐTGV; ĐTGV không gắn chặt chẽ với nơi sử dụng - trường phổ thông; khó đáp ứng yêu cầu xã hội; ... Vì thế, đổi mới phương thức tổ chức TTSP là vấn đề cấp thiết, có ý nghĩa thực tiễn trong ĐTGV hiện nay.

2.1.3. Đổi mới phương thức tổ chức thực tập sư phạm

Một xu thế và yêu cầu quan trọng trong đào tạo nguồn nhân lực hiện nay là đào tạo theo yêu cầu xã hội và hợp tác đào tạo giữa cơ sở đào tạo với doanh nghiệp, thị trường sử dụng lao động. Để đáp ứng xu thế và yêu cầu ấy, trong ĐTGV rất cần các trường phổ thông, nơi sử dụng GV tham gia chủ động vào quá trình đào tạo của các trường SP. Để thực hiện điều này, bên cạnh hoạt động đào tạo tại các trường SP, cần tổ chức cho SV thường xuyên tham gia các hoạt động ở các trường phổ thông, nghĩa là cần đổi mới phương thức TTSP truyền thống (TTSP tập trung) thành phương thức tổ chức TTSP thường xuyên.

TTSP thường xuyên trong ĐTGV tiểu học là phương thức tổ chức cho SV về trường tiểu học thực tập trong một thời gian dài của khóa đào tạo. Hoạt động thực tập của SV song hành với hoạt động đào tạo tại trường SP. SV thực tập thường xuyên, hàng tuần, hàng tháng, hàng năm tại trường tiểu học, coi trường thực tập là “nhà”, là môi trường rèn luyện, học tập, tu dưỡng của bản thân.

Đặc điểm của TTSP thường xuyên là: SV có thể sớm xuống trường tiểu học (ngay từ những học kỳ đầu của khóa đào tạo); Tùy từng giai đoạn, từng học kỳ của khóa đào tạo, SV có thể tập trung vào các nội dung thực tập khác nhau, nghĩa là ở mỗi học kỳ thực tập, tùy theo tích lũy về kiến thức, kỹ năng của SV ở trường SP, SV có thể

tập trung vào các nội dung thực tập khác nhau và yêu cầu đánh giá các nội dung thực tập sẽ có mức độ khác nhau, nhưng toàn bộ nội dung thực tập (15 nội dung) vẫn được giữ nguyên trong từng học kỳ thực tập. SV gắn bó với trường thực tập trong suốt quá trình đào tạo (mỗi SV sẽ thực tập ở một trường tiểu học trong suốt quá trình đào tạo); Các trường tiểu học cùng tham gia với trường SP trong việc rèn luyện nghiệp vụ SP, thực hành, rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp cho SV. SV được thực tập, rèn luyện tay nghề thường xuyên tại các trường tiểu học như SV ngành Y thực tập tại các bệnh viện. Nói cách khác, các trường tiểu học cùng cộng đồng trách nhiệm với các trường SP trong việc đào tạo tay nghề cho SV. Vì những lý do trên, TTSP thường xuyên “là phương thức cho tương lai không xa. Hiện tại, một số trường SP đang từng bước tiếp cận phương thức này” [2, tr.28].

Trường ĐHS - Đại học Đà Nẵng (2016) tổ chức cho SV TTSP theo phương thức thường xuyên. SV SP được gửi đến các trường trung học phổ thông, trung học cơ sở, tiểu học, mầm non - gọi tắt là Trường Thực hành SP vệ tinh và được biên chế như trợ giảng của GV phổ thông, GV mầm non. Thời gian TTSP kéo dài trong 01 năm. SV thực tập tham gia ở Trường Thực hành SP vệ tinh ít nhất 02 buổi/tuần cùng với GV hướng dẫn xây dựng kế hoạch thực tập cá nhân dựa trên quy định của Trường ĐHS. Trường ĐHS - Đại học Đà Nẵng phối hợp với các Trường Thực hành SP vệ tinh quản lý, tổ chức thực tập và đánh giá kết quả thực tập theo đúng nội dung và quy trình hướng dẫn của Trường ĐHS - Đại học Đà Nẵng [3].

TTSP thường xuyên là đỉnh cao của sự hợp tác đào tạo giữa các trường SP và trường phổ thông (Đó là sự hợp tác giữa cơ sở đào tạo nguồn nhân lực và doanh nghiệp), có lợi ích cho các bên liên quan trong ĐTGV:

- *Đối với trường SP*: Đào tạo gắn với thị trường lao động, nâng cao chất lượng đào tạo, tạo cơ hội cho cán bộ, giảng viên tiếp cận thực tiễn.

- *Đối với SV*: Giúp SV hình thành phẩm chất; hoàn thiện kiến thức, phát triển kỹ năng nghề nghiệp, thích ứng với nghề nghiệp và môi trường làm việc ngay sau khi tốt nghiệp.

- *Đối với trường phổ thông*: Có cơ hội quảng bá hình ảnh, tạo uy tín, thương hiệu nhà trường trong xã hội, đang chuẩn bị nguồn nhân lực có chất lượng cho sự phát triển bền vững trong tương lai.

- *Đối với cộng đồng xã hội*: Nâng cao chất lượng ĐTGV, đáp ứng yêu cầu của đổi mới căn bản, toàn diện GD, đào tạo.

Một điểm cần lưu ý: Với nội dung TTSP được xây dựng theo tiếp cận Chuẩn nghề nghiệp GV cơ sở GDPT và đặc điểm của hoạt động GD, dạy học ở trường tiểu

học (mỗi GV tiểu học phụ trách một lớp học) thì TTSP thường xuyên là phương thức tổ chức TTSP phù hợp để thực hiện ở trường tiểu học và phù hợp với hoạt động đào tạo ở trường SP.

Về tổ chức thực hiện các nội dung TTSP: Ở một thời điểm, mỗi GV trường tiểu học chỉ nên hướng dẫn 01 SV thực tập. Nói cách khác, mỗi SV thực tập được sự hướng dẫn trực tiếp của 01 GV tiểu học theo cách thức “kèm cặp”. SV thực hiện tất cả các nội dung TTSP cũng chính là nội dung các hoạt động của GV được quy định trong Chuẩn nghề nghiệp GV cơ sở GDPT năm 2018 [4].

2.2. Đổi mới đánh giá kết quả thực tập sư phạm

2.2.1. Đánh giá kết quả thực tập sư phạm trong tổ chức thực tập sư phạm truyền thống

Trong phương thức tổ chức TTSP tập trung (TTSP truyền thống), đánh giá kết quả TTSP của SV là tổng hợp đánh giá việc thực hiện các nội dung TTSP. Cụ thể, thường là tổng hợp đánh giá kết quả của ba nội dung: 1/ Tìm hiểu thực tế GD; 2/ Thực tập làm chủ nhiệm lớp; 3/ Thực tập giảng dạy.

- Nội dung “Tìm hiểu thực tế GD” thường được đánh giá qua một bài thu hoạch tìm hiểu của SV về cơ cấu tổ chức, nội dung công tác và tình hình thực tế của trường phổ thông; tình hình kinh tế, văn hoá, xã hội ở địa phương; hoạt động của các tổ chức đoàn thể trong nhà trường; về công việc, chức năng, nhiệm vụ của GV, của tổ chuyên môn; các loại hồ sơ học sinh, sổ sách lớp học, cách đánh giá, cho điểm, nhận xét; các văn bản hướng dẫn chuyên môn của các cấp quản lí.

- Nội dung “Thực tập làm chủ nhiệm lớp” thường được đánh giá chủ yếu qua bản kế hoạch công tác chủ nhiệm lớp (cả đợt thực tập và từng tuần); các tiết hướng dẫn sinh hoạt lớp, hướng dẫn hoạt động ngoài giờ lên lớp; ...

- Nội dung “Thực tập giảng dạy” thường được đánh giá chủ yếu qua các giáo án và các giờ lên lớp của SV; ...

Cách đánh giá trên phù hợp với nội dung thực tập và phương thức tổ chức thực tập tập trung. Những hạn chế cơ bản của đánh giá TTSP theo kiểu truyền thống là: 1/ Đánh giá một chiều, chỉ có GV đánh giá SV thực tập, SV không được tự đánh giá mình; 2/ Quá nhiều nội dung phải đánh giá, mỗi nội dung đều phải đánh giá, cho điểm chi tiết theo thang điểm 10 nhưng việc đánh giá còn cảm tính do thiếu các mô tả về các mức độ đạt được; 3/ Tuy đánh giá chi tiết, định lượng nhưng kết quả đánh giá thường không phản ánh đúng năng lực của SV thực tập, thường cao hơn nhiều so với trình độ thực tế của SV. Như vậy: “Nhìn chung, kiểm tra, đánh giá trong TTSP hiện nay còn nhiều hạn chế: không có công cụ đánh giá khoa học, thiếu hệ thống các tiêu chuẩn, tiêu chí cần thiết; đánh giá còn cảm tính, phụ thuộc vào chủ quan, kinh

nghiệm của người đánh giá. Đây là vấn đề quan trọng, ảnh hưởng nhiều đến chất lượng, hiệu quả TTSP mà các chủ thể quản lí TTSP cần quan tâm giải quyết” [2, tr.19]. Từ các phân tích nêu trên, cùng với sự đổi mới về mục tiêu, chuẩn đầu ra, nội dung, phương thức tổ chức TTSP cần có đổi mới đánh giá kết quả TTSP phù hợp với yêu cầu đổi mới về mục tiêu, chuẩn đầu ra, nội dung, phương thức tổ chức TTSP và phù hợp với thực tiễn.

2.2.2. Đổi mới đánh giá kết quả thực tập sư phạm

Đánh giá được hiểu là quá trình hình thành những nhận định, phán đoán về kết quả công việc dựa vào sự phân tích những thông tin thu được đối chiếu với mục tiêu đề ra để có những quyết định thích hợp nhằm điều chỉnh và nâng cao chất lượng hiệu quả công tác GD. Theo Trần Thị Hương và các tác giả khác (2019): “Đánh giá trong GD là quá trình thu thập, xử lí có hệ thống các thông tin về hiện trạng về chất lượng và hiệu quả GD so với mục tiêu GD, từ đó đưa ra những nhận định, phán đoán, đề xuất những biện pháp, phương thức hoạt động ... nhằm điều chỉnh, bổ sung, hoàn thiện và cải thiện chất lượng GD” [5, tr.22]. Theo Trần Thị Tuyết Oanh (2009), “Đánh giá trong GD là quá trình tiến hành có hệ thống để xác định mức độ mà đối tượng đạt được các mục tiêu GD nhất định” [6, tr.9]. Theo các luận điểm trên, cùng với sự đổi mới mục tiêu, chuẩn đầu ra, nội dung và phương thức tổ chức TTSP, có thể nói: *Đánh giá kết quả TTSP là quá trình thu thập, xử lí có hệ thống thông tin về hiện trạng chất lượng thực hiện các nội dung thực tập so với chuẩn đầu ra TTSP nhằm đưa ra nhận định về kết quả TTSP và những điểm SV cần bổ sung, hoàn thiện để đảm bảo mục tiêu TTSP.*

Đổi mới đánh giá kết quả TTSP cần tổ chức đồng bộ với đổi mới mục tiêu, chuẩn đầu ra, nội dung và phương thức tổ chức TTSP. Theo đó, cần chú ý một số vấn đề sau:

a. Yêu cầu trong đánh giá kết quả TTSP

- Đánh giá toàn diện, khách quan, công bằng.

- Đánh giá dựa trên phẩm chất, năng lực và quá trình làm việc của SV thực tập với GV hướng dẫn trong các hoạt động của nhà trường.

- Căn cứ vào mức của từng tiêu chí đạt được và có các minh chứng xác thực, phù hợp.

b. Phương pháp đánh giá

Do việc đổi mới mục tiêu, chuẩn đầu ra, nội dung và phương thức tổ chức TTSP theo tiếp cận Chuẩn nghề nghiệp GV cơ sở GDPT năm 2018 [4] và Chương trình GDPT năm 2018 [7] nên phương pháp đánh giá kết quả TTSP mới tương tự phương pháp đánh giá GV theo tiếp cận Chuẩn nghề nghiệp GV. Tuy nhiên, cần lưu ý rằng, đánh giá kết quả TTSP của SV thực tập không đồng nhất

như đánh giá GV. Sự khác biệt này thể hiện ở chỗ:

- Công cụ đánh giá SV thực tập phải được xây dựng với các mức đo (mức đạt, mức khá, mức tốt) có yêu cầu thấp hơn so với mức đo tương ứng trong đánh giá GV, nghĩa là yêu cầu đạt được đối với SV phải thấp hơn.

- Minh chứng phục vụ cho đánh giá: SV thực tập vẫn phải tập hợp minh chứng phục vụ cho đánh giá. Tuy nhiên, trường SP cần phối hợp với các chuyên gia về GD tiểu học để có gợi ý về hệ thống các minh chứng tương ứng, giúp SV thực tập chuẩn bị (trong quá trình thực tập) và GV hướng dẫn căn cứ để đánh giá. Việc lựa chọn và sử dụng các minh chứng phục vụ cho đánh giá cần phù hợp với SV thực tập và thực tiễn của địa phương, của nhà trường.

- Xếp loại đánh giá kết quả TTSP, đây là vấn đề khoa học và phức tạp. Để bảo đảm tính khoa học và thuận lợi cho việc đánh giá kết quả TTSP của trường phổ thông thì việc xếp loại đánh giá kết quả TTSP của SV được vận dụng giống như xếp loại trong đánh giá GV.

- Quy trình đánh giá đối với GV (Bộ GD&ĐT, 2018) là: 1/ GV tự đánh giá theo chuẩn nghề nghiệp GV; 2/ Cơ sở GDPT tổ chức lấy ý kiến của đồng nghiệp trong tổ chuyên môn đối với GV được đánh giá theo chuẩn nghề nghiệp GV; 3/ Người đứng đầu cơ sở GDPT thực hiện đánh giá và thông báo kết quả đánh giá GV trên cơ sở kết quả tự đánh giá của GV, ý kiến của đồng nghiệp và thực tiễn thực hiện nhiệm vụ của GV thông qua minh chứng xác thực, phù hợp.

Theo quy trình trên, việc đánh giá GV theo Chuẩn nghề nghiệp được thực hiện theo 4 bước cụ thể như sau: 1/ GV tự đánh giá; 2/ Đồng nghiệp đánh giá; 3/ Tổ chuyên môn tổng hợp kết quả tự đánh giá của GV và đánh giá của đồng nghiệp; 4/ Người đứng đầu cơ sở GDPT tổng hợp kết quả đánh giá GV và đánh giá. Quy trình đánh giá như trên là khá phức tạp, không dễ thực hiện theo năm học, đây là một trong những lý do để Bộ GD&ĐT (2018), quy định: “1/ GV tự đánh giá theo chu kỳ một năm một lần vào cuối năm học; 2/ Người đứng đầu cơ sở GDPT tổ chức đánh giá GV theo chu kỳ hai năm một lần vào cuối năm học” (Điều 11) [4].

Từ quy trình đánh giá đối với GV như nêu trên, quy trình đánh giá kết quả TTSP của SV cần đơn giản hơn, nhưng “đồng dạng” với cách đánh giá GV. Cụ thể, quy trình đánh giá kết quả TTSP của SV gồm: 1/ Sau mỗi học kỳ thực tập, SV tự đánh giá, theo mẫu được thiết kế như mẫu tự đánh giá của GV (bản tự đánh giá của SV có nhận xét, đánh giá chung của GV hướng dẫn thực tập và của tổ chuyên môn); 2/ Sau toàn bộ quá trình thực tập, GV hướng dẫn TTSP đánh giá, theo mẫu tương tự như mẫu SV tự đánh giá; trong đó có thêm phần góp ý của tổ chuyên môn và kí duyệt của tổ trưởng chuyên môn.

Điều cần nói thêm là, để có thể thực hiện đánh giá kết quả TTSP tiệm cận với cách đánh giá GV, GV hướng dẫn thực tập và trường thực tập cần nhận thức rõ sự cần thiết của phương pháp đánh giá này, đây là một đổi mới quan trọng của GD Việt Nam trong đánh giá theo chuẩn. Mặt khác, do đặc điểm của mình, phương pháp đánh giá theo chuẩn chỉ phù hợp với đánh giá kết quả TTSP khi thời gian thực tập của SV dài (một học kỳ hay một năm học), tức phù hợp với phương thức tổ chức TTSP thường xuyên; không phù hợp với phương thức tổ chức TTSP truyền thống, thực tập tập trung thành đợt trong thời gian không dài.

2.3. Các điều kiện hỗ trợ cho đổi mới thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên tiểu học

2.3.1. Cơ sở vật chất - kĩ thuật phục vụ cho thực tập sư phạm

Để ĐTGV nói chung, TTSP nói riêng có chất lượng tốt rất cần có cơ sở vật chất - kĩ thuật đầy đủ. Theo tác giả Lê Khánh Tuấn (2019), “Cơ sở vật chất - kĩ thuật của trường học, bao gồm tất cả các phương tiện vật chất và phi vật chất được sử dụng nhằm thực hiện có hiệu quả các chương trình GD, giảng dạy” [8, tr.133]. Như vậy, có thể hiểu cơ sở vật chất phục vụ cho dạy học, GD của nhà trường nói chung, cho TTSP nói riêng gồm đất đai, nhà cửa, vật kiến trúc và phương tiện dạy học. Cơ sở vật chất - kĩ thuật là một đặc trưng quan trọng của nhà trường hiện đại.

Về đất đai, nhà cửa, vật kiến trúc: Trường SP cũng như các trường thực tập cần có đủ các phòng học, phòng tập giảng, phòng bồi dưỡng, phụ đạo, thư viện, phòng thiết bị GD, phòng hoạt động Đoàn - Đội, phòng truyền thống, phòng giáo viên, phòng y tế học đường, khu vực để xe cho GV, SV, ...

Về phương tiện dạy học: “Bao gồm sách giáo khoa, sách tham khảo, tranh, ảnh, phương tiện nghe nhìn, đồ dùng dạy học, các vật tự nhiên và các phương tiện, thiết bị kĩ thuật được đưa vào phục vụ cho quá trình dạy học” [8, tr.134]. Vũ Xuân Hùng (2016) cho rằng: “Thiết bị dạy học là một trong những phương tiện quan trọng trong đổi mới phương pháp dạy học, góp phần nâng cao chất lượng GD ở các trường tiểu học” [9, tr.11]. Như vậy, phương tiện dạy học đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng TTSP, giúp cho GV và SV thực tập tổ chức và điều khiển hoạt động nhận thức của học sinh một cách hiệu quả nhất.

Thực tế hiện nay, các trường SP và trường phổ thông đã có sự trang bị, đầu tư cơ sở vật chất - kĩ thuật như: phòng học, phòng làm việc, thiết bị dạy học, bảng tương tác... tạo điều kiện thuận lợi cho giảng viên, GV, SV và học sinh trong quá trình dạy học. Nhiều trường SP và trường phổ thông chủ yếu đầu tư mua sắm trang thiết bị

cho các phòng thí nghiệm, phòng vi tính, phòng lab, thư viện... trong khi đó chưa chú trọng đến việc xây dựng phòng thực hành nghiệp vụ SP, phòng bộ môn.

2.3.2. Tài chính, kinh phí phục vụ cho thực tập sư phạm

Tài chính, kinh phí cho TTSP luôn là vấn đề quan trọng trong TTSP. Tài chính, kinh phí cho TTSP do các trường SP chịu trách nhiệm từ nguồn thu học phí của SV SP (nếu có thu học phí) và nguồn kinh phí đào tạo do Nhà nước cấp. Tùy theo khả năng tài chính, đặc thù kinh tế - xã hội của địa phương, cách thức tổ chức TTSP, nhận thức của trường SP về các hoạt động trong TTSP mà tài chính, kinh phí dành cho TTSP của các trường SP là khác nhau. Khác nhau về tổng kinh phí chi bình quân cho một SV cho TTSP, khác nhau về các định mức chi cho các hoạt động, ... Trong xu thế tự chủ đại học, có thể nói, khó có thể có được sự thống nhất nhất định về tài chính, kinh phí TTSP cho các trường SP. Vì thế, hiện tại cũng như trong tương lai, tùy theo phương thức tổ chức TTSP, tùy vào thời gian thực tập và khá nhiều yếu tố khác, các trường SP vẫn là đơn vị chủ động xây dựng kế hoạch về tài chính, kinh phí cho hoạt động TTSP của trường mình.

Thực tế hiện nay, định mức kinh phí chi cho Ban chỉ đạo TTSP, GV hướng dẫn thực tập, thù lao, bồi dưỡng cho các bên liên quan đến TTSP còn ở mức độ “khiêm tốn”. Lí do Nhà nước ta còn “bao cấp” trong ĐTGV. Tài chính, kinh phí cho ĐTGV do Nhà nước cấp đã được quan tâm nhiều, đó là sự nỗ lực, cố gắng cho GD, đào tạo của Đảng, Nhà nước, Chính phủ. Tuy nhiên, kinh tế đất nước còn eo hẹp, khó khăn nên tài chính, kinh phí cho TTSP sẽ có những hạn chế nhất định.

2.3.3. Công nghệ thông tin và truyền thông phục vụ cho thực tập sư phạm

Công nghệ thông tin và truyền thông ngày càng có vai trò quan trọng trong GD, đào tạo. “Ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông (ICT - Information and Communication Technology) là một dạng công nghệ GD, sử dụng ICT để tăng hiệu quả giờ dạy, tạo sự thuận lợi cho người học, nâng cao chất lượng GD” [8, tr.134].

Tác giả Vương Quốc Anh, Đào Ngọc Chinh & Phan

Thị Bích Lợi (2019) cho rằng: Trên thế giới, ICT trong các lớp học thông minh thường được sử dụng cho nhiều loại tương tác khác nhau như: trình chiếu, tương tác giữa các đối tượng trong lớp học và hoạt động cộng tác. Trải nghiệm học tập cộng tác trên môi trường trực tuyến đem lại sự thích thú cho học sinh mà các lớp học truyền thống khó có thể tạo ra được [10, tr.107].

Trong TTSP, công nghệ thông tin và truyền thông không chỉ ứng dụng vào dạy học mà trong cả hoạt động tổ chức thực tập. Các trường kết nối cáp quang Internet tốc độ cao, đảm bảo chất lượng và sự ổn định dịch vụ hỗ trợ cho giảng viên, GV và SV trong việc tìm kiếm tài liệu, tải các văn bản, biểu mẫu...; trang bị đủ thiết bị công nghệ thông tin phục vụ công tác quản lí, điều hành, phục vụ công tác dạy học và tổ chức TTSP. Các biểu mẫu, kế hoạch thực hiện, tài liệu hướng dẫn, danh sách đoàn thực tập... được các trường SP đưa lên trang web của trường để các trường thực tập, giảng viên, GV và SV có thể tải xuống sử dụng khi cần thiết.

Bên cạnh ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông, điều cần lưu ý thêm là phải chú trọng các biện pháp an toàn, an ninh đối với các hệ thống công nghệ thông tin; thường xuyên rà soát, cảnh báo, khắc phục các nguy cơ mất an toàn, an ninh thông tin mạng.

3. Kết luận

Trước những đổi mới, chuyển biến của GD&ĐT hiện nay, trong đó việc ban hành Chuẩn nghề nghiệp GV cơ sở GDPT năm 2018 và Chương trình GDPT năm 2018, ĐTGV tiểu học nói riêng, ĐTGV phổ thông nói chung cần có những đổi mới quan trọng. Trong đổi mới ĐTGV, đổi mới TTSP là có tính cấp thiết và thực tiễn. Đổi mới TTSP là đổi mới mục tiêu, chuẩn đầu ra, nội dung, phương thức tổ chức và đánh giá TTSP. Bên cạnh đó, các nhà quản lí cần đảm bảo các điều kiện về cơ sở vật chất - kĩ thuật, tài chính, kinh phí, công nghệ thông tin và truyền thông nhằm hỗ trợ tốt nhất cho đổi mới TTSP. Đổi mới TTSP là tiền đề, là cơ sở đổi mới quản lí TTSP ở các trường SP, góp phần nâng cao chất lượng ĐTGV, đáp ứng đổi mới GD, đào tạo và yêu cầu xã hội.

Tài liệu tham khảo

[1] Hán Thị Thu Trang, (2020), *Đổi mới mục tiêu, chuẩn đầu ra, nội dung thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên tiểu học*, Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, số 31, tr.36-40.
 [2] Mỹ Giang Sơn, (2016), *Quản lí thực tập sư phạm trong đào tạo giáo viên trung học phổ thông theo định hướng Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học*, NXB Giáo dục Việt Nam.
 [3] Trường Đại học Sư phạm - Đại học Đà Nẵng, (2016), *Quy định thực tập sư phạm hệ chính quy đào tạo theo tín*

chỉ theo mô hình trường thực hành sư phạm vệ tinh, Ban hành kèm theo Quyết định số 94/QĐ-ĐT ngày 17 tháng 02 năm 2016.
 [4] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (22/8/2018), *Chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông*, Ban hành kèm theo Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT.
 [5] Trần Thị Hương (chủ nhiệm đề tài), (2019), *Phát triển năng lực đánh giá học sinh của giáo viên tiểu học*, Báo cáo tổng kết đề tài nghiên cứu khoa học và công nghệ cấp Bộ, mã số B2016.19.08, Trường Đại học Sư phạm Thành

- phố Hồ Chí Minh.
- [6] Trần Thị Tuyết Oanh, (2009), *Đánh giá và đo lường kết quả học tập*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [7] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (18/12/2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông*, Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/BGD-ĐT.
- [8] Lê Khánh Tuấn, (2019), *Quản lý tài chính và cơ sở vật chất - kỹ thuật trường học*, NXB Giáo dục Việt Nam.
- [9] Vũ Xuân Hùng, (2016), *Li luận về quản lý thiết bị trong nhà trường*, Tạp chí Giáo dục, số 382, tr.11-13.
- [10] Vương Quốc Anh - Đào Ngọc Chính - Phan Thị Bích Lợi, (5/2019), *Vai trò của công nghệ thông tin và truyền thông (ICT) trong xây dựng trường học thông minh ở một số nước trên thế giới và giải pháp ứng dụng ICT trong phát triển trường học thông minh ở Việt Nam*, Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt, kì 3, tr.106 - 110; 94.

INNOVATING THE MODE OF ORGANIZATION AND EVALUATING THE RESULTS OF TEACHING PRACTICE IN TRAINING PRIMARY TEACHERS

Han Thi Thu Trang

Sai Gon University
273 An Duong Vuong, Ward 3,
District 5, Ho Chi Minh City, Vietnam
Email: hanthutrang@sgu.edu.vn

ABSTRACT: *Vietnam Education and Training is undergoing strong and profound changes. The promulgation of professional standards for teachers of general education institutions in 2018 and the 2018 program for education and training will have a direct impact on teacher training activities of pedagogical schools. In particular, the most obvious influence is on pedagogical practice in training teachers at pedagogical schools. On the basis of the general presentation of the proposal of renewing teaching objectives, output standards and contents of teaching practice in the training of primary school teachers, the article aims to propose a method of organizing teaching practice and evaluating the teaching practice results in primary teacher training, which contributes to the improvement of the training quality in pedagogical schools, meeting the requirements of educational innovation. The primary education training institutions can conduct the research, apply the organizational method, and evaluate the proposed teaching practice results to innovate the teaching practice activities under the new requirements and tasks of education and training.*

KEYWORDS: *Mode of organization; result evaluation; teaching practice; primary teaching training; educational innovation.*